

PRISCA

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Latijnse naam: 'Oud, eerbiedwaardig', 'van oudsher' enz.

*

Bijzonderheden

In het Engeland van de 17e eeuw wars **Prisca** een geliefde voornaam bij de Puriteinen.

*

Prisca van Rome, Italië; martelares; † ca 270; feest 18 januari.

Sinds de vroegste tijden van het christendom staat er op de Aventijnse heuvel in Rome een kerk die aan Sint Prisca is gewijd. Volgens de overlevering was zij een jeugdige martelares uit een van de christenvervolgingen van de derde eeuw. Maar historische gegevens ontbraken. De bisschoppensynode van 595 te Rome erkende haar officieel als heilige. In de 8e eeuw vulde men het gebrek aan gegevens aan doordat er alsnog een levensbeschrijving van haar werd opgesteld.

Volgens dit verhaal speelden de gebeurtenissen zich af ten tijde van keizer Claudius II (268-270); hem werd de eretitel Goticus gegeven vanwege zijn grote overwinningen op de Goten en andere barbaarse volkeren. Bij zijn triomfantelijke terugkeer in Rome vernam hij, dat het aantal christenen tijdens zijn afwezigheid aanmerkelijk was gegroeid. Dat bericht viel slecht bij hem, want hij was ervan overtuigd, dat hij zijn successen te danken had aan de aloude Romeinse goden. Hij was van plan grote offerfeesten te organiseren. Daarbij kon hij christenen die krachtens hun geloofsovertuiging weigerden eer te brengen aan de goden niet gebruiken. Hij liet ze dus oppakken om ze tot andere gedachten te brengen; niet goedschiks, dan desnoods maar kwaadschiks. Vele christengelovigen gaven in die dagen hun leven voor hun geloof.

Onder de arrestanten was ook de dertienjarige Prisca. Claudius verkeerde in de veronderstelling, dat zo'n zwak meisje wel gemakkelijk tot andere gedachten te brengen zou zijn. Hij liet haar naar de prachtige Apollotempel op de Palatijnse heuvel brengen en dwong haar wierook op het offervuur te gooien. Maar het meisje weigerde pertinent. Zij ging zelfs niet door de knieën, toen men haar vol in het gezicht begon te slaan. "Zo lelijk als zij werd togetakeld - merkt haar levensbeschrijving op - zo schoon was zij in Gods ogen". Uiteindelijk wierp men haar in de gevangenis temidden van gemene kerels en misdadigers. Hoewel zij dubbelzinnige toespelingen maakten, durfde geen van hen haar aan te raken. In de dagen daarna liet men haar de ene foltering na de andere ondergaan, maar zij bleef standvastig. Tenslotte werd er in het amfitheater voor de ogen van duizenden toeschouwers een woeste, uitgehongerde leeuw op haar losgelaten. Maar "het beest vergat zijn normale natuur en vlijde zich aan de voeten van het meisje en begon haar te likken als een mak lammetje", zo vertelt haar levensbeschrijving.

Soms staat het vast, dat het inderdaad zo gebeurd is. Toch gaat het de middeleeuwse verteller niet om de objectieve feiten, maar om de diepere betekenis ervan. In dit geval wordt de herinnering opgeroepen aan Daniël aan wie hetzelfde overkwam in de leeuwenkuil (Daniël 06). In de vroege kerk gold hij als symbool van de verrezen Christus, die de machten van de dood had overwonnen. Het gebeuren herinnert ook aan de voorspellingen van Jesaja. Het aanbreken van de Messiaanse tijden kunnen we herkennen aan het feit, dat de wilde dieren zich vredelievend gedragen (vgl. Jesaja 11,06-08: "*De wolf en het lam wonen samen; de panter vlijt zich neer naast het bokje; het kalf en de leeuw weiden samen: een kleine jongen kan ze hoeden. De koe en de berin sluiten vriendschap; hun jongen liggen bijeen. De leeuw eet haksel als het rund. De zuigeling speelt bij het hol van de adder; het kind strekt zijn hand uit naar het nest van de slang*").

Uit woede hierover liet Claudius haar met het zwaard onthoofden even buiten de poort naar Ostia. Haar lichaam werd gewoon achtergelaten, prijsgegeven aan de gieren en andere lijkenpikkers. Maar er zou een adelaar verschenen zijn, die boven de dode Prisca bleef cirkelen, en er was geen vogel die haar durfde te benaderen. Toen medechristenen haar in het geheim hadden weggehaald, verdween het dier.

Nogmaals wordt het beeld opgeroepen van de Messiaanse tijd, die met de kleine Prisca aangebroken zou zijn. Het herinnert ons aan Psalm 91, waar van God gezongen wordt: "*Hij dekt je toe onder zijn vleugels, onder zijn veren mag je schuilen*" (Psalm 91,04; vgl. Psalm 17,08; 36,08; 57,02; 63,08).

Aanvankelijk lag Prisca begraven aan de weg naar Ostia (Via Ostiensis). Pas later zouden haar relieken zijn overgebracht naar de aan haar toegewijde basiliek op de Aventijnse heuvel.